מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים אֲבָל לֹא שָׂדוֹת, וּבְחוּצָה לָאָרֶץ מוֹכְרִין לָהֶם בָּתִּים וּמַשְׁכִּירִין שָׂדוֹת, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, [א]בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים אֲבָל לֹא שָׂדוֹת, וּבְסוּרְיָא מוֹכְרִין בָּתִּים וּמַשְׁכִּירִין שָׂדוֹת, וּבְחוּצָה לָאָרֶץ מוֹכְרִין אֵלּוּ וְאֵלּוּ. [ב]אַף בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר, לֹא לְבֵית דִּירָה אָמְרוּ. מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִקְרָא עַל שְׁמוֹ: **גמ'** מַאי אֵין צָרִיךְ לוֹמַר שָׂדוֹת, אִילֵימָא מִשּׁוּם דְּאִית בָּהּ תַּרְתֵּי, חֲדָא חֲנַיֵּית קַרְקַע, וַחֲדָא דְּקָא מַפְקַע לָהּ מִמַּעֲשֵׂר, אִי הָכִי בָּתִּים נַמִּי אִיכָּא תַּרְתֵּי, חֲדָא חֲנַיֵּית קַרְקַע, וַחֲדָא דְּקָא מַפְקַע לָהּ מִמְּזוּזָה. אָמַר רַב מְשַׁרְשִׁיָא, [ג]מְזוּזָה חוֹבַת הַדָּר הוּא: בְּסוּרְיָא מַשְׁכִּירִין בָּתִּים כו': מַאי שְׁנָא מִכִּירָה דְּלָא, מִשּׁוּם מִכִּירָה דְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אִי הָכִי מִשְׁכִּירוּת[ד] נַמִּי נִגְזוֹר. [ה]הָא גּוּפָהּ גְּזֵרָה, וַאֲנַן נַיְקוּם וְנִגְזוֹר גְּזֵרָה לִגְזֵרָה. וְהָא שְׁכִירוּת שָׂדֶה דִּבְסוּרְיָא דִּגְזֵרָה לִגְזֵרָה הִיא וְקָא גָּזְרִינַן. הָתָם לָאו גְּזֵרָה הוּא, [ו]קָסְבַר כִּיבּוּשׁ יָחִיד שְׁמֵיהּ כִּיבּוּשׁ, שָׂדֶה דְּאִית בֵּיהּ תַּרְתֵּי גָּזְרוּ בֵּיהּ רַבָּנַן, בָּתִּים דְּלֵית בְּהוּ תַּרְתֵּי לָא גָּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנַן: בְּחוּצָה לָאָרֶץ וְכו': שָׂדֶה דְּאִית בֵּיהּ תַּרְתֵּי גָּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנַן, בָּתִּים דְּלֵית בְּהוּ תַּרְתֵּי לָא גָּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנַן: רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים וְכו': מַאי טַעְמָא, שָׂדוֹת דְּאִית בְּהוּ תַּרְתֵּי גָּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנַן, בָּתִּים דְּלֵית בְּהוּ תַּרְתֵּי לָא גָּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנַן: וּבְסוּרְיָא מוֹכְרִין וְכו': מַאי טַעְמָא, קָסְבַר [ז]כִּיבּוּשׁ יָחִיד לָא שְׁמֵיהּ כִּיבּוּשׁ, וְשָׂדֶה דְּאִית בָּהּ תַּרְתֵּי גָּזְרוּ בָּהּ רַבָּנַן, בָּתִּים דְּלֵית בְּהוּ תַּרְתֵּי לָא גָּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנַן: וּבְחוּצָה לָאָרֶץ מוֹכְרִין וְכו': מַאי טַעְמָא, כֵּיוָן דְּמִרְחַק לָא גָּזְרִינַן. אָמַר רַב יְהוּדָה [ח]אָמַר שְׁמוּאֵל, [ט]הֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי. אָמַר רַב יוֹסֵף, [י]וּבְלִבַּד שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂנָּה שְׁכוּנָה. וְכַמָּה שְׁכוּנָה. תָּנָא, [יא]אֵין שְׁכוּנָה פְּחוּתָה מִשְּׁלֹשָׁה בְּנֵי אָדָם. וְלִיחוֹשׁ דִּלְמָא אָזֵיל הַאי יִשְׂרָאֵל וּמְזַבֵּין לְחַד עוֹבֵד כּוֹכָבִים, וְאָזֵיל הַאי עוֹבֵד כּוֹכָבִים וּמְזַבֵּין לֵהּ לְמַרְתֵּי פַּלְגֵי לְתַרְתֵּי. וּמְעִבַּד הַשְּׁלִישִׁי לְעִמְּהוֹן, וְאִיכָּא מִיפַּקְדְּרִינַן. גְּרִסִינַן: אַלְּפָנֵי דְּלִפְנֵי כו'. לְמֵימַר, לְכוּלֵּי הַאי לָא מְיַיתֵינַן. וּסְתָמָא דְּלִפְנֵי לָא מִיפַּקְדְּרִינַן: אַף בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר. [יב]אָמַר אַבָּיֵי, [יג]אַלְּפָנֵי דְּלִפְנֵי כו'. [יד]אַלְּפָנֵי דְּלִפְנֵי לָא מִיפַּקְדְּרִינַן: אַף בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר: מִכְּלָל דְּאִיכָּא דּוּכְתָּא דְּלָא מוֹגְרִי, וּסְתָמָא דְּשַׁלְשָׁה דָּרִים שֶׁוּוּתָּה סוּרְיָא לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, וּבְשָׁלְשָׁה דָּרִים[טו] לְחוּ"ל, וַחֲמִשָּׁה לָא מַשְׁיַיר הָא מִילְּתָא דְּכָלָא, דְּבִמְכִירַת בָּתִּים וּשְׁכִירוּת שָׂדוֹת שֶׁוּוּת לְמ"ר, וּבִשְׁכִירוּת בָּתִּים שֶׁוּוּת לְחוּצָה לָאָרֶץ, דְּהָא אֲפִילּוּ בְּאַלְּגָא דְּמָר, דְּקָתָמַר "עֲפָרָהּ טָמֵא כְּחוּל", וְהָרוֹצֶה לִיקָּנֵם יִקָּנֵם כְּמ"ר. **וְאוֹמֵר ר"י** דְּתָנֵי וְשַׁיֵּיר. וְאִע"ג דְּנָמִית תַּנָּא לְתַנְיֵיהוּ (ג) מ"מ אִיכָּא לְמֵימַר תְּנָא וְשַׁיֵּיר, כִּדְאִשְׁתְּמִיטָנָא בְּהַרְבֵּה מִקְוֹמוֹת[כ]: **כִּיבּוּשׁ** יָחִיד. פ"ה, שֶׁלֹּא הָיָה שָׁם אוֹרִים וְתוּמִים וְשִׁשִּׁים רִבּוֹא. וְיוֹתֵר נְרְאֶה כְּמוֹ שֶׁפֵּירֵשׁ הַר"ר יִקְחָק מִבַּרְפּוּט, דְּכָל מַה שֶּׁכָּבַשׁ יָחִיד, כִּגּוֹן יָחִיד בֶּן מְנַשֶּׁה[כא], אִיתוּ אִ"ר. אֲבָל רַקַּשְׁיָא, דְּאִי מְאֵי הוּא, אֵין זֶה קְרוּי כִּיבּוּשׁ יָחִיד; וְאִם שֶׁהָיוּ לוֹ רְשׁוּת לְכַבֵּשׁ וְנִקְרָא חוּ"ל, דְּכָל זְמַן שֶׁלֹּא כָּבַשׁ כָּל אִ"י לֹא הָיָה לוֹ רְשׁוּת לְכַבּוֹשׁ חוּצָה לָאָרֶץ. וְכִי אִיתָא בְּסִפְרֵי פְּרָשַׁת עֵקֶב[כב], כְּשֶׁכִּבֵּשׁ דָּוִד אֶת אֲרַם נַהֲרַיִם וְאֲרַם צוֹבָה, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, סְמוּךְ לַפַּלְגִּין שֶׁלְּךָ לֹא כִּבַּשְׁתָּ, וְאֶתָּה הוֹלֵךְ וּמְכַבֵּשׁ חוּצָה לָאָרֶץ, שֶׁנֶּאֱמַר "וְאֶת הַיְּבוּסִי יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלִַיִם וְגו'"[כג]: **אַלְּפָנֵי** דְּלִפְנֵי לָא מִפַּקְדְּרִינַן. אֲתָא מִימְנָא בְּעָלְמָא הוּא, כְּלוּמַר, לְכוּלֵּי הַאי לָא מְיַיתֵינַן. **מ"ר,** כֵּיוָן דְּאִיסּוּר שְׁכוּנָה שֶׁלֹּא יַבֵּא הַיִּק לְיִשְׂרָאֵל קָרֵי לֵיהּ מִכְשׁוֹל לִפְנֵי עִוֵּר: **אַף** בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר לֹא לְבֵית דִּירָה אָמְרוּ וְכו'. יֵשׁ לְפַקְפֵּק, עַל מָה סוֹמְכִים עַתָּה בְּנֵי חָדָם לְמִכּוֹר[כד] וּלְהַשְׁכִּיר בָּתִּים לְעוֹבְדֵי כוֹכָבִים, וְאַף לְבֵית דִּירָה. וְיֵשׁ רוֹצִים לְהָבִיא רְאָיָה לְהַתִּיר מִדְּתַנְיָא בְּתוֹסֶפְתָּא (פ"ג[כה]) 'קָטָן וְקָטָן לֹא יַשְׁכִּיר חָדָם לְבֵיתוֹ לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים, מִפְּנֵי שֶׁיְּדוּעַ שֶׁמְּכָנִים לְתוֹכָהּ עֲבוֹדָה זָרָה, אַפ"ה[כו] מַשְׁכִּירִין לָהֶם חֲרוּוֹת וְאוֹלָרוֹת וּפוּנְדְּקָאוֹת אע"פ שֶׁיְּדוּעַ שֶׁמְּכָנִים לְתוֹכוֹ עֲבוֹדָה זָרָה', מַשְׁמַע דַּעֲשׂוּי מִשּׁוּם שֶׁמְּתַלֵּגַ בֵּין מָקוֹם שֶׁמְּכָנִים עֲבוֹדָה זָרָה בְּקִבְּיעוּת בֵּין שֶׁאֵינוֹ מְכָנִים, וּבְקָנָךְ שֶׁאוֹמֵר אֵינוֹ מְכָנִים עֲבוֹדָה זָרָה בְּקִבְּיעוּת שָׁרֵי; וּלְפִי זֶה, עַתָּה שֶׁהַגּוֹיִם שֶׁבֵּינֵינוּ אֵינָם מְכַנִּיסִין לְבָתֵּיהֶם עֲבוֹדָה זָרָה בְּקִבְּיעוּת, אֲלֵפָא דְּכָשֵׁיר שָׁם מִת אוֹ שֶׁטּוּטָה לְמוּת, וְגַם אוֹתָהּ שָׁעָה אֵינָן עוֹבְדִין אוֹתָהּ, מוּתָּר. אֲבָל מִשָּׁם אֵין רְאָיָה גְּמוּרָה, כִּי יֵשׁ לְתָלוֹת טַעַם הֵיתֵר דְּאֲרוּוֹת וְאוֹלָרוֹת דְּשָׁמָּעוּ לֹא אֲסָרָה הַמּוֹרָה אֶלָּא בְּבֵית הַעֲשׂוּי לְדִירָה, דִּכְתִיב "לֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ", וּלְשָׁם אֲפִילּוּ דֶּרֶךְ עֲבָרִי אֲסוּר, אֲבָל אוֹתָם בָּתִּים שֶׁאֵינָם עֲשׂוּיִם לְדִירָה לֹא אֲסָרָה תּוֹרָה, וְלִבְנֵי אֲרוּוֹת וְאוֹלָרוֹת. **וְרַבֵּינוּ מֵאִיר כֹּהֵן** הָיָה מֵבִיא רְאָיָה לְהַתִּיר מִדְּגָרְסִינָן בֵּירוּשַׁלְמִי, 'אַף בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר, לֹא לְבֵית דִּירָה אָמְרוּ, הָא בְּמָקוֹם שֶׁנֶּהֱגוּ לִמְכּוֹר מוֹכֵר אַף לְבֵית דִּירָה, וּמַשְׁכִּיר אַף לְבֵית דִּירָה', וְהָיָה נִרְאֶה לוֹ הַטַּעַם, דְּבְחוּץ לָאָרֶץ לָא מִיקְרֵי "בֵּיתֶךָ", אֶלָּא בָּאָרֶץ. **וְקָשֵׁו פְּה מוּעָט,** חֲדָא, כִּי אֵין נִרְאֶה לְר"י שֶׁיִּגְרַע יִשְׂרָאֵל בְּחוּץ לָאָרֶץ מֵעוֹבֵד כּוֹכָבִים, דַּאֲפִילּוּ לְמ"ד[כט] "אֵין קִנְיָן לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים בְּחוּצָה לָאָרֶץ מִיהָא יֵשׁ לוֹ קִנְיָן. וְעוֹד קָשֶׁה לְרַבֵּינוּ יְהוּדָה, דְּגַבֵּי מְזוּזָה דִּכְתִיב "בֵּיתֶךָ", הָכִי נַמִּי תִּימְנָא דְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּיִת בְּחוּצָה לָאָרֶץ

הָא אָמַר רַב מְשַׁרְשִׁיָא מְזוּזָה חוֹבַת הַדָּר הִיא. פֵּירוּשׁ, וְאִ"כ אֵין לְגָזוֹר בְּהוּ שְׁכִירוּת מִשּׁוּם מִכִּירָה, דְּמִכִּירָה לָא מַפְקַע לֵהּ מִמְּזוּזָה; אֲבָל בְּשָׂדוֹת, דְּמִכִּירָה מַפְקַע לְהוּ מִמַּעֲשֵׂר. **וְיֵשׁ מְקַשְּׁשִׁים** דְּאִתְּמָא אֵין קִנְיָן לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים בְּחוּ"ל (גיטין דף מז. ושם ד"ה אֲמַר), דְּמ"מ חֲשִׁיבָה הַפְקָעָה מַה שֶּׁהִיא עַתָּה בְּיַד עוֹבֵד כּוֹכָבִים הוּא זוֹרְעָהּ, שֶׁאֵינוֹ מַפְרִישׁ מִמֶּנָּה מַעֲשֵׂר, נִמְצָא שֶׁאֵין מְקַיְּמִין בָּזֶה הַשָּׂדֶה מִצְוָה הַתְּלוּיָה בָּהּ, אֲבָל בַּיִת אֵין לוֹ הַפְקָעָה, מִפְּנֵי שֶׁאֵינָן הַבַּיִת עַצְמוֹ חַיָּיב, כֵּיוָן שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל דָּר בְּתוֹכוֹ. **וְלָא יָדְעִינָן,** דְּמ"כ מַאי קָאָמַר בְּסָמוּךְ לְרַבִּי יוֹסֵי שָׂדֶה דְּאִית בֵּיהּ תַּרְתֵּי גָּזְרוּ רַבָּנַן[ט] שְׁכִירוּת בָּתִּים וּשְׁכִירוּת גּוּפָהּ (ה) אִיכָּא תַּרְתֵּי[ה], דְּבִשְׁכִירוּת גּוּפָהּ אִיכָּא הַפְקָעָה מִמַּעֲשֵׂר, שֶׁלֹּא יְעַשֵּׂר הָעוֹבֵד כּוֹכָבִים מִשֶّלּוֹ אֶתְּמוֹל חַיָּיב, כֵּיוָן שֶׁאֵין הַבַּיִת עַצְמוֹ חַיָּיב, גַּם עַתָּה שֶׁהוּא בְּיַד הָעוֹבֵד כּוֹכָבִים אִם יִזְרַע בָּהּ יִשְׂרָאֵל תִּתְחַיֵּיב לְעַשֵּׂר. **לָקַח וְרָקָם לָפָרַשׁ** דְּאִתְּמָא[ט] דְּמ"ר יֵשׁ קִנְיָן, וּכְשֶׁמּוֹכְרָהּ לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים הוּא מַפְקִיעָהּ מִמַּעֲשֵׂר, שֶׁאֲפִילּוּ יִזְרַע יִשְׂרָאֵל לֹא יִתְחַיֵּיב בְּמַעֲשֵׂר; אֲבָל בַּיִת וַדַּאי אֵינוֹ מַפְקִיעַ מִן הַמְּזוּזָה, דַּאֲפִילּוּ לֹא יִמְכְּרֶנּוּ לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים אֶלָּא שֶׁלֹּא יִדּוּר בּוֹ יִשְׂרָאֵל אֵין לָהּ חִיּוּב מְזוּזָה מִן הַתּוֹרָה, וַאֲפִילּוּ אִם שָׁכְרָהּ יִשְׂרָאֵל אֵצֶל וְדָר בְּתוֹכָהּ, דְּהָכִי קַיְּימָא לָן, דְּהָא דְּאָמְרִינַן פֶּרֶק הַמַּקְלִּל (מנחות דף מד. ושם ד"ה טלית) 'הַשּׂוֹכֵר בַּיִת בְּחוּ"ל, כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם פְּטוּרָה מִן הַמְּזוּזָה, מִכָּאן וְאֵילָךְ חַיָּיבֶת, בְּא"י חַיָּיבֶת מִיָּד', מִכָּל מָקוֹם אֵין חִיּוּב זֶה מִן הַתּוֹרָה, דְּמִדְּאוֹרַיְיתָא פְּטוּרָה לְעוֹלָם, כְּדִכְתִיב 'בֵּיתֶךָ' וְלֹא שֶׁל אֲחֵרִים; וְאַף עַל גַּב דְּדָרְשִׁינַן[ו] 'בֵּיתֶךָ' בֵּיתֶךָ, לְהַגִּיחָה בְּיָמִין דֶּרֶךְ בֵּיתָהּ, מ"מ תְּרֵי 'בֵּיתֶךָ' כְּתִיבִי; אֲבָל רַבָּנַן הוּא דְּתִיקְּנוּהוּ לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִרְאֵית כְּשֶׁלּוֹ. מִידֵּי דְּהָוֵה אַטַּלִּית שְׁאוּלָה, דְּכָל שְׁלֹשִׁים יוֹם פְּטוּרָה מִן הַצִּיצִית[ז], וְה"ה לְעוֹלָם מִן הַתּוֹרָה, מִשּׁוּם דְּכְתִיב 'כְּסוּתְךָ' וְלֹא שֶׁל אֲחֵרִים[ז], וְרַבָּנַן הוּא דְּגָזְרוּ לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֵית כְּשֶׁלּוֹ:

קָסְבַר כִּיבּוּשׁ יָחִיד שְׁמֵיהּ כִּיבּוּשׁ. הִקְשָׁה הַר"ר אֶלְחָנָן, דִּבְפ"ק דְּגִיטִּין (דף ח. ושם) הִיסְּכוּ[ח] דְּקָתָנֵי מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִרְאֵית כְּשֶׁלּוֹ, דְּמִשּׁוּם דְּלֵית בַּיִת עוֹבֵד כּוֹכָבִים הוּא זוֹרְעָהּ, שֶׁאֵינוֹ מַפְרִישׁ מִמֶּנָּה מַעֲשֵׂר, נִמְצָא שֶׁאֵין מְקַיְּמִין בָּזֶה הַשָּׂדֶה מִצְוָה הַתְּלוּיָה בָּהּ, אֲבָל בַּיִת אֵין לוֹ הַפְקָעָה, מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ חַיָּיב, כֵּיוָן שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל דָּר בְּתוֹכוֹ. **וְלָא יָדְעִינָן,** מַאי קָאָמַר בְּסָמוּךְ לְרַבִּי יוֹסֵי שָׂדֶה דְּאִית בֵּיהּ תַּרְתֵּי גָּזְרוּ רַבָּנַן[ט] שְׁכִירוּת בָּתִּים וּמַשְׁכִּירִין שָׂדוֹת, וּבְחוּצָה לָאָרֶץ מוֹכְרִין אֵלּוּ וְאֵלּוּ. [ט]אַף בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר לֹא לְבֵית דִּירָה אָמְרוּ. מִפְּנֵי שֶׁנִּקְרָא עַל שְׁמוֹ: **גמ'** מַאי אֵין צָרִיךְ לוֹמַר שָׂדוֹת, אִילֵימָא מִשּׁוּם דְּאִית בָּהּ תַּרְתֵּי, חֲדָא חֲנַיֵּית קַרְקַע, וַחֲדָא דְּקָא מַפְקַע לָהּ מִמַּעֲשֵׂר, אִי הָכִי בָּתִּים נַמִּי אִיכָּא תַּרְתֵּי, חֲדָא חֲנַיֵּית קַרְקַע, וַחֲדָא דְּקָא מַפְקַע לָהּ מִמְּזוּזָה. אָמַר רַב מְשַׁרְשִׁיָא, [ג]מְזוּזָה חוֹבַת הַדָּר הוּא: בְּסוּרְיָא מַשְׁכִּירִין בָּתִּים כו': מַאי שְׁנָא מִכִּירָה דְּלָא, מִשּׁוּם מִכִּירָה דְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אִי הָכִי מִשְׁכִּירוּת[ד] נַמִּי נִגְזוֹר. [ה]הָא גּוּפָהּ גְּזֵרָה, וַאֲנַן נַיְקוּם וְנִגְזוֹר גְּזֵרָה לִגְזֵרָה. וְהָא שְׁכִירוּת שָׂדֶה דִּבְסוּרְיָא דִּגְזֵרָה לִגְזֵרָה הִיא וְקָא גָּזְרִינַן. הָתָם לָאו גְּזֵרָה הוּא, [ו]קָסְבַר כִּיבּוּשׁ יָחִיד שְׁמֵיהּ כִּיבּוּשׁ, שָׂדֶה דְּאִית בֵּיהּ תַּרְתֵּי גָּזְרוּ בֵּיהּ רַבָּנַן, בָּתִּים דְּלֵית בְּהוּ תַּרְתֵּי לָא גָּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנַן: בְּחוּצָה לָאָרֶץ וְכו': שָׂדֶה דְּאִית בֵּיהּ תַּרְתֵּי גָּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנַן, בָּתִּים דְּלֵית בְּהוּ תַּרְתֵּי לָא גָּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנַן: רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים וְכו': מַאי טַעְמָא, שָׂדוֹת דְּאִית בְּהוּ תַּרְתֵּי גָּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנַן, בָּתִּים דְּלֵית בְּהוּ תַּרְתֵּי לָא גָּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנַן: וּבְסוּרְיָא מוֹכְרִין וְכו': מַאי טַעְמָא, קָסְבַר [ז]כִּיבּוּשׁ יָחִיד לָא שְׁמֵיהּ כִּיבּוּשׁ, וְשָׂדֶה דְּאִית בָּהּ תַּרְתֵּי גָּזְרוּ בָּהּ רַבָּנַן, בָּתִּים דְּלֵית בְּהוּ תַּרְתֵּי לָא גָּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנַן: וּבְחוּצָה לָאָרֶץ מוֹכְרִין וְכו': מַאי טַעְמָא, כֵּיוָן דְּמִרְחַק לָא גָּזְרִינַן. אָמַר רַב יְהוּדָה [ח]אָמַר שְׁמוּאֵל, [ט]הֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי. אָמַר רַב יוֹסֵף, [י]וּבְלִבַּד שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂנָּה שְׁכוּנָה. וְכַמָּה שְׁכוּנָה. תָּנָא, [יא]אֵין שְׁכוּנָה פְּחוּתָה מִשְּׁלֹשָׁה בְּנֵי אָדָם. וְלִיחוֹשׁ דִּלְמָא אָזֵיל הַאי יִשְׂרָאֵל וּמְזַבֵּין לְחַד עוֹבֵד כּוֹכָבִים, וְאָזֵיל הַאי עוֹבֵד כּוֹכָבִים וּמְזַבֵּין לֵהּ לְמַרְתֵּי פַּלְגֵי לְתַרְתֵּי. וּמְעִבַּד הַשְּׁלִישִׁי לְעִמְּהוֹן, וְאִיכָּא מִיפַּקְדְּרִינַן. גְּרִסִינַן: אַלְּפָנֵי דְּלִפְנֵי כו'. לְמֵימַר, לְכוּלֵּי הַאי לָא מְיַיתֵינַן. וּסְתָמָא דְּלִפְנֵי לָא מִיפַּקְדְּרִינַן: אַף בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר. [יב]אָמַר אַבָּיֵי, [יג]אַלְּפָנֵי דְּלִפְנֵי כו'. [יד]אַלְּפָנֵי דְּלִפְנֵי לָא מִיפַּקְדְּרִינַן: אַף בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר: מִכְּלָל דְּאִיכָּא דּוּכְתָּא דְּלָא מוֹגְרִי, וּסְתָמָא דְּשַׁלְשָׁה דָּרִים שֶׁוּוּתָּה סוּרְיָא לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, וּבְשָׁלְשָׁה דָּרִים[טו] לְחוּ"ל, וַחֲמִשָּׁה לָא מַשְׁיַיר הָא מִילְּתָא דְּכָלָא, דְּבִמְכִירַת בָּתִּים וּשְׁכִירוּת שָׂדוֹת שֶׁוּוּת לְמ"ר, וּבִשְׁכִירוּת בָּתִּים שֶׁוּוּת לְחוּצָה לָאָרֶץ, דְּהָא אֲפִילּוּ בְּאַלְּגָא דְּמָר, דְּקָתָמַר "עֲפָרָהּ טָמֵא כְּחוּל", וְהָרוֹצֶה לִיקָּנֵם יִקָּנֵם כְּמ"ר. **וְאוֹמֵר ר"י** דְּתָנֵי וְשַׁיֵּיר. וְאִע"ג דְּנָמִית תַּנָּא לְתַנְיֵיהוּ (ג) מ"מ אִיכָּא לְמֵימַר תְּנָא וְשַׁיֵּיר, כִּדְאִשְׁתְּמִיטָנָא בְּהַרְבֵּה מִקְוֹמוֹת[כ]: **כִּיבּוּשׁ** יָחִיד. פ"ה, שֶׁלֹּא הָיָה שָׁם אוֹרִים וְתוּמִים וְשִׁשִּׁים רִבּוֹא. וְיוֹתֵר נְרְאֶה כְּמוֹ שֶׁפֵּירֵשׁ הַר"ר יִקְחָק מִבַּרְפּוּט, דְּכָל מַה שֶּׁכָּבַשׁ יָחִיד, כִּגּוֹן יָחִיד בֶּן מְנַשֶּׁה[כא], אִיתוּ אִ"ר. אֲבָל רַקַּשְׁיָא, דְּאִי מְאֵי הוּא, אֵין זֶה קְרוּי כִּיבּוּשׁ יָחִיד; וְאִם שֶׁהָיוּ לוֹ רְשׁוּת לְכַבֵּשׁ וְנִקְרָא חוּ"ל, דְּכָל זְמַן שֶׁלֹּא כָּבַשׁ כָּל אִ"י לֹא הָיָה לוֹ רְשׁוּת לְכַבּוֹשׁ חוּצָה לָאָרֶץ. וְכִי אִיתָא בְּסִפְרֵי פְּרָשַׁת עֵקֶב[כב], כְּשֶׁכִּבֵּשׁ דָּוִד אֶת אֲרַם נַהֲרַיִם וְאֲרַם צוֹבָה, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, סְמוּךְ לַפַּלְגִּין שֶׁלְּךָ לֹא כִּבַּשְׁתָּ, וְאֶתָּה הוֹלֵךְ וּמְכַבֵּשׁ חוּצָה לָאָרֶץ, שֶׁנֶּאֱמַר "וְאֶת הַיְּבוּסִי יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלִַיִם וְגו'"[כג]: **אַלְּפָנֵי** דְּלִפְנֵי לָא מִפַּקְדְּרִינַן. הַאי סִימָנָא בְּעָלְמָא הוּא, כְּלוּמַר, לְכוּלֵּי הַאי לָא מְיַיתֵינַן. **מ"ר,** כֵּיוָן דְּאִיסּוּר שְׁכוּנָה שֶׁלֹּא יַבֵּא הַיִּק לְיִשְׂרָאֵל קָרֵי לֵיהּ מִכְשׁוֹל לִפְנֵי עִוֵּר: **אַף** בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר לֹא לְבֵית דִּירָה אָמְרוּ וְכו'. יֵשׁ לְפַקְפֵּק, עַל מָה סוֹמְכִים עַתָּה בְּנֵי חָדָם לְמִכּוֹר[כד] וּלְהַשְׁכִּיר בָּתִּים לְעוֹבְדֵי כוֹכָבִים, וְאַף לְבֵית דִּירָה. וְיֵשׁ רוֹצִים לְהָבִיא רְאָיָה לְהַתִּיר מִדְּתַנְיָא בְּתוֹסֶפְתָּא (פ"ג[כה]) 'קָטָן וְקָטָן לֹא יַשְׁכִּיר חָדָם לְבֵיתוֹ לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים, מִפְּנֵי שֶׁיְּדוּעַ שֶׁמְּכָנִים לְתוֹכָהּ עֲבוֹדָה זָרָה', מַשְׁמַע דַּעֲשׂוּי מִשּׁוּם שֶׁמְּתַלֵּגַ בֵּין מָקוֹם שֶׁמְּכָנִים עֲבוֹדָה זָרָה בְּקִבְּיעוּת בֵּין שֶׁאֵינוֹ מְכָנִים, וּבְקָנָךְ שֶׁאוֹמֵר אֵינוֹ מְכָנִים עֲבוֹדָה זָרָה בְּקִבְּיעוּת שָׁרֵי; וּלְפִי זֶה, עַתָּה שֶׁהַגּוֹיִם שֶׁבֵּינֵינוּ אֵינָם מְכַנִּיסִין לְבָתֵּיהֶם עֲבוֹדָה זָרָה בְּקִבְּיעוּת, אֲלֵפָא דְּכָשֵׁיר שָׁם מִת אוֹ שֶׁטּוּטָה לְמוּת, וְגַם אוֹתָהּ שָׁעָה אֵינָן עוֹבְדִין אוֹתָהּ, מוּתָּר. אֲבָל מִשָּׁם אֵין רְאָיָה גְּמוּרָה, כִּי יֵשׁ לְתָלוֹת טַעַם הֵיתֵר דְּאֲרוּוֹת וְאוֹלָרוֹת דְּשָׁמָּעוּ לֹא אֲסָרָה תּוֹרָה אֶלָּא בְּבֵית הַעֲשׂוּי לְדִירָה, דִּכְתִיב "לֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ", וּלְשָׁם אֲפִילּוּ דֶּרֶךְ עֲבָרִי אֲסוּר, אֲבָל אוֹתָם בָּתִּים שֶׁאֵינָם עֲשׂוּיִם לְדִירָה לֹא אֲסָרָה תּוֹרָה, וְלִבְנֵי אֲרוּוֹת וְאוֹלָרוֹת. **וְרַבֵּינוּ מֵאִיר כֹּהֵן** הָיָה מֵבִיא רְאָיָה לְהַתִּיר מִדְּגָרְסִינָן בֵּירוּשַׁלְמִי, 'אַף בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר, לֹא לְבֵית דִּירָה אָמְרוּ, הָא בְּמָקוֹם שֶׁנֶּהֱגוּ לִמְכּוֹר מוֹכֵר אַף לְבֵית דִּירָה, וּמַשְׁכִּיר אַף לְבֵית דִּירָה', וְהָיָה נִרְאֶה לוֹ הַטַּעַם, דְּבְחוּץ לָאָרֶץ לָא מִיקְרֵי "בֵּיתֶךָ", אֶלָּא בָּאָרֶץ. **וְקָשֵׁו פְּה מוּעָט,** חֲדָא, כִּי אֵין נִרְאֶה לְר"י שֶׁיִּגְרַע יִשְׂרָאֵל בְּחוּץ לָאָרֶץ מֵעוֹבֵד כּוֹכָבִים, דַּאֲפִילּוּ לְמ"ד[כט] "אֵין קִנְיָן לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים בְּחוּצָה לָאָרֶץ מִיהָא יֵשׁ לוֹ קִנְיָן. וְעוֹד קָשֶׁה לְרַבֵּינוּ יְהוּדָה, דְּגַבֵּי מְזוּזָה דִּכְתִיב "בֵּיתֶךָ", הָכִי נַמִּי תִּימְנָא דְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּיִת בְּחוּצָה לָאָרֶץ

מסכת פרה

פרק י"ב המשך משנה ב' נִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת לְפָנָיו וְהִזָּה לְאַחֲרָיו, לְאַחֲרָיו וְהִזָּה לְפָנָיו, הִזָּיתוֹ פְּסוּלָה. לְפָנָיו, וְהִזָּה עַל הַצְּדָדִין שֶׁלְּפָנָיו, הִזָּיתוֹ כְּשֵׁרָה.

מסורת הש"ס עם הוספות

א) [נעיל טו. פסחים ו.], **ב)** פסחים ד. ב"מ קפ:, **ג)** [ביצה ג. וש"נ], **ד)** [גיטין ח:], **ה)** [נר' תוס' יומא מג: ד"ה פתם וכו' ומה שהגיהו בקונטרס], **ו)** [נעיל יד.], **ז)** לעיל כ:, **ח)** מנחות לד., **ט)** [עי' תוס' ב"ב פז. ד"ה ההוא כו' מזמן], **י)** יומא יא:, **יא)** חולין קלד., **יב)** [עי' תוס' מגילה יח: ד"ה מגילן], **יג)** במדבר לב מא, **יד)** סי' נא, **טו)** [וע"ע תוס' גיטין ח. ד"ה כיבוש], **טז)** ה"ג, **יח)** גיטין מז. ע"ש.

הגהות הב"ח

(א) תוספות ד"ה הא אמר וכו' הלא בסכיכות גופא אע"ג דליכא מרתי דבסכיכות ליכא משום חנייה קרקע מ"מ מיכא הפקעה ממעשר: **(ב)** שם ד"ה קסבר וכו' מ"מ מיכא לגמיר. ב"כ וכ"כ תוס' בקידושין דף טז ע"ב ד"ה והא וש"נ בגמ' מכות דכ"ח ע"ב[כ]:

גליון הש"ם

גמ' א"ש הלכה כר' יוסי. עי' לעיל דף ז ע"ח תוס' ד"ה פשיטא:

תורה אור השלם

א) וְלֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ וְהָיִיתָ חֵרֶם כָּמֹהוּ שַׁקֵּץ תְּשַׁקְּצֶנּוּ וְתַעֵב תְּתַעֲבֶנּוּ כִּי חֵרֶם הוּא:
[דברים ז, כו]

ב) לֹא תִקְלֹל חֵרֵשׁ וְלִפְנֵי עִוֵּר לֹא תִתֵּן מִכְשֹׁל וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְיָ:
[וי